

Cuprins

<i>Cuvînt-înainte</i> (Ana-Maria Fujii)	7
PARTEA I. Gramatică și vocabular	9
I. Substantivul.....	11
II. Adjectivul	24
III. Pronumele și adjectivele derivate.....	39
IV. Numeralul.....	50
V. Verbul	57
VI. Adverbul.....	78
PARTEA a II-a. Texte și vocabular	85
PARTEA a III-a. Cheia și traducerea exercițiilor	111
Substantivul	113
Adjectivul.....	119
Pronumele și adjectivele derivate.....	127
Numeralul.....	135
Verbul	139
Adverbul.....	153
Texte și vocabular.....	157

ANEXA A. Compendiu de gramatică japoneză.....	169
---	-----

Elemente de morfologie

1. Substantivul.....	171
2. Pronumele.....	172
3. Adjectivul.....	175
4. Numeralul.....	179
5. Verbul.....	185
6. Adverbul.....	235
7. Elemente de relație.....	237

Elemente de sintaxă

1. Părțile principale ale propoziției.....	240
2. Părțile secundare ale propoziției.....	251

Subordonata atributivă.....	261
-----------------------------	-----

Aplicații ale construcției atributive (I): „substantivizarea” cu <i>koto</i> și <i>no</i>	265
---	-----

ANEXA B. Kanji și radicali.....	277
---------------------------------	-----

ANEXA C. Kanji explicate folosind radicalii.....	361
--	-----

<i>Bibliografie selectivă</i>	389
-------------------------------------	-----

Neculai Amălinei
Ana-Maria Fujii

LIMBA JAPONEZĂ

Caiet de exerciții

Ediția a IV-a revăzută și adăugită

4. Numeralul (*sūshi*)

4.1. Primul sistem numeric japonez

În limba japoneză există două sisteme numerice. Primul sistem numeric este bazat pe numerele de origine chineză. Al doilea sistem numeric are în componența sa numerele de origine japoneză. Ambele sînt numerele cardinale.

Numerele de origine chineză									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ichi	ni	san	shi	go	roku	shichi	hachi	ku	jū

Datorită influenței japoneze, pentru 4 (*shi*) se mai folosește *yon*, iar pentru 7 (*shichi*), *nana*. De asemenea, pentru 9 (*ku*) se mai folosește *kyū*.

Numerele din primul sistem numeric japonez se folosesc în matematică, exprimînd numerele de o manieră abstractă (motiv pentru care ele se mai numesc și numerele cardinale).

De asemenea, aceste numere se folosesc pentru a marca (număra) cadența, pentru numărarea serială, pentru a număra obiecte fără formă precisă etc.

Pentru a forma numerele de la 11 la 19, se începe cu 10 (*jū*), la care se adaugă numărul de care este nevoie:

11 (10 + 1) – *jūichi*

12 (10 + 2) – *jūni*

13 (10 + 3) – *jūsan*

(...)

19 (10 + 9) – *jūku*

20 este *nijū*, după care algoritmul de formare a numeralelor se repetă:

21 (20 + 1) – *nijūichi*

22 (20 + 2) – *nijūni* etc.

(...)

30 – *sanjū*

40 – *yonjū*

50 – *gojū*

60 – *rokujū*

70 – *nanajū*

80 – *hachijū*

90 – *kyūjū*

Alte numerele:

100 – *hyaku*

200 – *nihyaku*

300 – *sanbyaku*

400	–	<i>yonhyaku</i>
500	–	<i>gohyaku</i>
600	–	<i>roppyaku</i>
700	–	<i>nanahyaku</i>
800	–	<i>happhyaku</i>
900	–	<i>kyūhyaku</i>
1.000	–	<i>sen</i> (sau <i>issen</i>)
2.000	–	<i>nisen</i>
3.000	–	<i>sanzen</i>
4.000	–	<i>yonsen</i>
5.000	–	<i>gosen</i>
6.000	–	<i>rokusen</i>
7.000	–	<i>nanasen</i>
8.000	–	<i>hassen</i>
9.000	–	<i>kyūsen</i>
10.000	–	<i>ichimān</i>
20.000	–	<i>nimān</i>
100.000	–	<i>jūmān</i> (10 × 10.000)
1.000.000	–	<i>hyakumān</i> (100 × 10.000)
10.000.000	–	<i>senmān</i> (1.000 × 10.000)

4.1.1. Clasificatori

Unitatea monetară a Japoniei este yenul. Pentru a număra yeni, se adaugă *-en* la numeralele de origine chineză.

Exemple:

<i>ichi-en</i>	1 yen	<i>ni-en</i>	2 yeni
<i>san-en</i>	3 yeni	<i>yo-en</i>	4 yeni
<i>go-en</i>	5 yeni	<i>roku-en</i>	6 yeni
<i>nana (shichi)-en</i>	7 yeni	<i>hachi-en</i>	8 yeni
<i>kyū-en</i>	9 yeni	<i>jū-en</i>	10 yeni

Forme precum cea precedentă (*-en*), care nu se comportă ca niște cuvinte independente, dar se atașează numeralelor de origine chineză, formînd astfel numerale compuse, se numesc clasificatori.

Numeralele de origine chineză nu pot fi folosite pentru a număra ființe sau obiecte doar prin enunțarea lor, deoarece ele definesc mai mult simboluri numerice.

Acesta este motivul pentru care se adaugă la aceste numerale (cardinale) clasificatorii.

În limba japoneză există o varietate de astfel de sufixe, folosite pentru a număra obiecte. Aceste sufixe sînt folosite, în general, în funcție de forma obiectului:

1. -mai

Se folosește pentru a număra obiecte subțiri, plate (foi de hîrtie, farfurii, bilete etc.).

Exemplu:

Koko ni sara ga *ichimai* arimasu.   Aici se află o farfurie.

2. -dai

Se folosește pentru a număra obiecte mecanice (mașini, televizoare, biciclete, mașini de scris, casetofone etc.).

Exemplu:

Soko ni jitensha ga *ichidai* arimasu.   Acolo se află o bicicletă.

3. -hon

Se folosește pentru a număra obiecte lungi, cilindrice sau înguste (creioane, linii, centuri, bucăți de cretă, copaci, sticle etc.).

Exemplu:

Koko ni enpitsu ga *ippon* arimasu.   Aici se află (este) un creion.

4. -satsu

Se folosește pentru a număra volumele unor obiecte legate (cărți, reviste, caiete, dicționare etc.).

Exemplu:

Koko ni hon ga *nisatsu* arimasu.   Aici sînt două cărți.

5. -hiki

Se folosește pentru a număra animale mici (șoareci, pisici, cîini de talie mică), insecte, viermi, pești etc.

Exemplu:

Soko ni neko ga *ippiki* imasu.   Acolo este o pisică.

6. -wa

Se folosește pentru a număra păsări.

Exemplu:

Koko ni tori ga *niwa* imasu.   Aici sînt două păsări.

7. -nin

Se folosește pentru a număra oameni.

Exemplu:

Titlul original al filmului *Cei șapte samurai* este „*Shichinin no samurai*”.

8. -soku

Se folosește pentru a număra perechi de încălțări și șosete.

Exemplu:

Koko ni kutsu ga *issoku* arimasu.   Aici se află o pereche de pantofi.

Alte clasificatoare folosite în mod uzual sînt:

9. -tō (cap)

Se folosește pentru a număra animale de talie mare (cai, vite, lei, elefanți etc.).

10. -nichi (zi)

Se folosește pentru a număra zilele.

11. -hai⁷

Se folosește pentru a număra pahare (ca măsură a lichidelor).

12. -ko (bucată)

Se folosește pentru a număra obiecte solide mici (nuci, fructe, prăjituri, ceasuri etc.). De asemenea, -ko poate fi folosit și ca sufix de numărare generic.

13. -tsu

Se folosește pentru a număra scrisori, inclusiv e-mailuri.

14. -bu

Se folosește pentru părți componente sau fracțiuni.

15. -kai

Se folosește pentru numărarea etajelor. Parterul este considerat primul etaj.

16. -ken

Se folosește pentru numărarea caselor.

17. -sai

Se folosește pentru exprimarea vârstei.

18. -nen

Se folosește pentru anii calendaristici.

19. -gatsu

Se folosește pentru lunile calendaristice.

20. -jikan

Se folosește pentru ore (ca interval de timp).

21. -byō

Se folosește pentru secunde.

22. -ka

Se folosește pentru lecțiile dintr-un manual.

Toate aceste numerale, împreună cu clasificatorii corespunzători, se pot folosi în propoziție în două feluri.

Exemple:

Koko ni kami ga *sannai* arimasu.

Koko ni *sannai* no kami ga arimasu.

Ambele propoziții se pot traduce prin: „Aici sînt trei foi de hîrtie”.

Sufixele de numărare se atașează deci numeralelor din primul sistem numeric, dar trebuie evidențiate formele neregulate.

Exemple:

-hon

ippon (1), sanbon (3), roppon (6), happon (8), juppon/jippon (10);

7. *Ibidem*, p. 107.

-hai

ippai (1), sanbai (3), roppai (6), happai (8), juppai/jippai (10);

-nin

hitori (1), futari (2), yonin (4);

-hiki

ippiki (1), sanbiki (3), roppiki (6), happiki (8), juppiki/jippiki (10) etc.

În general, formele neregulate sînt pentru: 1, 3, 6, 8 și 10; 1, 6, 8 și 10; 1, 8 și 10; 10 (1, 6, 8 – facultativ).

Un exemplu tipic de propoziție în care se folosește primul tip de numerale împreună cu clasificatori are forma (structuri cu complement direct, p. 247):

Substantiv Particulă Numeral + sufix de numărare Verb

Exemple:

Kitte o *sanmai* kudasai.   Trei timbre, vă rog.

Hon o *nisatsu* kaimashita.   Am cumpărat două cărți.

Note:

– lunile anului se denumesc cu numeralele de origine chineză (de la 1 la 12), la care se adaugă sufixul *-gatsu*:

ichigatsu – ianuarie

shichigatsu – iulie

nigatsu – februarie

hachigatsu – august

sangatsu – martie

kugatsu – septembrie

shigatsu – aprilie

jūgatsu – octombrie

gogatsu – mai

jūichigatsu – noiembrie

rokugatsu – iunie

jūnigatsu – decembrie

– în limba japoneză, la „0” (zero) se spune *zero* sau *rei*.

– japonezii împart o lună în intervale de zece zile: *jōjun*, *chūjun* și *gejun*.

4.2. Al doilea sistem numeric japonez

Al doilea sistem numeric japonez are în componența sa numerale native, japoneze. Acestea sînt, de asemenea, numerale cardinale.

Numeralele de origine japoneză									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
hito-	futa-	mi-	yo-	itsu-	mu-	nana-	ya-	kokono-	tō

Cu această serie de numerale japoneze se numără pînă la 10 inclusiv.

Începînd cu 11, se folosesc numeralele de origine chineză:

11 – *jūichi*

12 – *jūni*

13 – *jūsan* etc.

Spre deosebire de numeralele de origine chineză, care pot fi folosite independent (de exemplu, în matematică), dar și împreună cu sufixele de numărare, numeralele de origine japoneză se folosesc numai cu clasificatori (cu excepția lui *tō*).

Astfel, combinate cu *-tsu* (unitate), pentru 1-9, numeralele japoneze sînt folosite pentru a număra:

- substantive abstracte (idei, știri etc.);
- lucruri de dimensiuni mici și medii, care au formă rotundă sau pătrată;
- substantive care definesc obiecte cu dimensiuni foarte mari (munți, lacuri, insule, țări etc.).

De exemplu, la întrebarea „De cîte scaune ai nevoie?“, răspunsul „Un scaun” este formulat prin *hitotsu*. Însă, atunci cînd se discută numerale în abstract, de exemplu, „Care este rezultatul operației aritmetice 3 minus 2?“, răspunsul este *ichi*.

Cuvîntul interogativ care corespunde seriei de numerale: *hitotsu, futatsu, mitsu, yottsu, itsutsu, muttsu, nanatsu, yattsu, kokonotsu, tô, jûichi* etc. este *ikutsu* – „cîți, cîte (unități)”.

4.2.1. Numeralesle ordinale

Numeralele ordinale se formează prin adăugarea sufixului *-me* la cele două serii de numerale menționate (în combinația acestora cu clasificatori).

Exemple:

<i>hitotsu-me</i>	prima (unitate)
<i>futatsu-me</i>	a doua (unitate)

respectiv

<i>ichimai-me</i>	prima (foaie)
<i>ichidai-me</i>	primul (set)
<i>ichinichi-me</i>	prima zi etc.

La numeralesle de origine chineză fără clasificatori se adaugă sufixul *-ban*.

Exemple:

<i>ichiban(me)</i>	primul
<i>niban(me)</i>	al doilea

La numeralesle de origine chineză cu clasificatori se poate atașa prefixul *dai-* (pentru a da o notă formală discursului).

Exemplu:

<i>dai-ikkai-me</i>	prima dată
---------------------	------------

La această serie de numerale cardinale se poate adăuga prefixul *dai-* și în situația cînd nu sînt clasificatori (în special în modul de scriere)⁸.

Exemple:

<i>dai-ichi</i>	primul
<i>dai-ichi-ban</i>	primul, nr. 1
<i>dai-ichi-ban-me</i>	primul

8. Cf. Stefan Kaiser, Yasuko Ichikawa, Noriko Kobayashi, Hiroyuki Yamamoto, *Japanese: A Comprehensive Grammar*, Routledge, Londra, 2001, p. 121.